

BYGGVÄSTEN

**Byggnads krav
i avtalsrörelsen**

**”Arbetsgivarna går till hårt
angrepp mot våra arbetstider”**

**Lyckat ackord
på byggservice**

**Tom vill synliggöra
isoleringsplåtslagarna**

Erik sadlade om när han fick märkliga arbetsuppgifter

**”Många unga
hamnar i kläm”**

För aktuell löne-
statistik logga in
på mina sidor på
Byggnads hemsida

08

Peter Hellström och Christian Kaspренко jobbar på Peab Byggservice i Alingsås. De visade att det går utmärkt att jobba i ett bra ackord även på servicesidan.

10 Tom Forsell vill lyfta fram en osynlig yrkesgrupp

Han är isoleringsplåtslagare. "Vi kommer ofta sist in på bygget och många vet inte vad vi gör".

12 "Alla över 50 borde kolla prostatan"

Hans Emanuelsson fick prostata-cancer, men den upptäcktes tidigt tack vare att han testade sig.

ÄVEN I DETTA NUMMER

05. Familjedag med fiske

09. Krönika - "Du gör väl inget på lördag"

14. Var med i utlottningen av stugor

15. Krzysztof gick i pension vid 62

BYGGVÄSTEN

MEDLEMSTIDNING

Byggnads REGION VÄST, årgång 14

Redaktion

Redaktör, text, foto och layout:
Peter Gustafsson, 010-601 14 39
peter.gustafsson@byggnads.se

Ansvarig utgivare:

Patrik Jerksten
patrik.jerksten@byggnads.se

Tryck:

Exakta Print AB 2022

BESÖKSADRESSER

Regionkontor

Byggnads Väst
Solhusgatan 13
412 76 Göteborg

Lokalkontor

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS

Halmstad

Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD

Skövde

Torggatan 18
541 30 SKÖVDE
Swedenborg Center

Trollhättan

Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN

Telefon: 010-601 10 09 (alla kontor)

E-post: vast@byggnads.se

Webb: www.byggnads.se/regioner/vast/

Medlemscenter

tel 010-601 10 00
byggnadsnu@byggnads.se

Byggnads a-kassa

Telefon: 010-601 18 00

Väst

BYGGNADS

Arbetsgivarna vill dra tillbaka klockan till 1930

Avtalesrörelsen har startat och kraven har växlats. Nu ser vi vad parterna vill.

Byggnads har drivit på för en schysst byggbransch, fri från fusk och kriminalitet. Ett bra arbetsliv med skäliga villkor.

Byggnads krav är tydliga och viljeinriktningen likaså.

DÅ TITTAR VI på arbetsgivarnas krav...

Deras organisationer säger samma sak och går hårt ut i media om viljan att förändra till det bättre.

Inga nyheter tyvärr, men denna gång smakar det riktigt illa.

Inte ett enda av deras krav handlar om att göra branschen bättre. Allt handlar om en maktförflyttning till deras favör. Avtalen skall tunnas ut till förmån för marknaden, som de ensidigt skall äga. De ser inte människan, de ser bara vinst.

De tar sikte på att dra tillbaka klockan till 1930-talet där vi skall stå med hatten i hand och vara tacksamma för att få jobba.

INTE ETT ENDA av deras krav kan göra branschen eller svenska modellen bättre. De vill flytta fackets inflytande ner på individnivå där du skall företräda dig själv mot företaget.

Skyddsombuden skall inte längre vara fackliga företrädare. Du skall jobba när företaget tycker att du skall jobba och din lön, ja den är redan för hög.

Du skall betala böter till företaget när du gör fel.

Det skall bli enklare att hyra och låna in personal eller att sälja bort jobb och göra som man vill. På arbetarnas bekostnad.

Det skall vara två parter på svensk arbetsmarknad, en

som bestämmer och en som lyder. Det är så jag tolkar deras krav.

BYGGFÖRETAGEN SKRIVER I sina annonser att enligt dem råder det nolltolerans mot fusk och kriminalitet.

Om det inte finns några regler kan man inte fuska eller vara kriminell. Är det så de menar?

Det är högt vatten nu och du behövs mer än någonsin.

Vi är många och vi skall bli fler.

Vi är Byggnads och vi kommer aldrig sluta kämpa!

Framåt kamrater, framåt.

Patriks tre snabba!

- 1 Ställ** alltid frågan om medlemskap till era kollegor.
- 2 Gå** Påfarten!
- 3 Anordna** ett UVA-möte

”
De vill flytta fackets inflytande ner på individnivå där du ska företräda dig själv mot företaget

PATRIK JERKSTEN
ORDFÖRANDE
BYGGNADS VÄST

Arbetsgivarna vill göra individen osäker

Arbetsgivarsidan vill försämra arbetstiderna och anställningsförmånerna. De vill införa deltid.

Byggnads jobb i förhandlingarna är nu att motverka dessa och andra krav.

2023 års avtalsrörelse går in i slutskedet. Byggnads fem kollektivavtal ska omförhandlas med löner och villkor. Det gäller bygg, plåt- och vent, glas, teknikinstallation och entreprenadmaskin.

Byggnads fick in över 2 000 motioner från er medlemmar. Dessa har samlats ihop till de krav vi ställer på arbetsgivarsidan.

Nu i mitten av mars kan vi börja se åt vilket håll det lutar med lönenivåer och andra viktiga punkter.

NI MEDLEMMAR I byggnads är händerna som bygger Sverige. Ni förtjänar bättre och säkrare ar-

betsplatser och er del av byggföretagens stora vinster!

Alla parter i branschen måste också göra mer för att stoppa den ökande kriminaliteten.

De oseriösa företagen smyger sig in som underentreprenörer på byggen där välenommerade företag står som huvudentreprenörer.

TROTS ETT OSÄKERT konjunkturläge ser Byggnads positivt på framtiden. Behovet av bostäder, infrastruktur och klimatanpassningar är stort, men mer behöver göras för att säkerställa att det är de seriösa företagen som får jobben.

HÅLL DIG UPPDATERAD. Gå in på Byggnads hemsida och läs och se alla uppdateringar.

NU VÄNTAR INTENSIVA förhandlingar med motparten. Nuvarande avtal löper ut 30 april, förutom maskinentreprenad som löper ut 31 maj.

När det gäller lönekrav ställer sig Byggnads bakom LO-kollektivet som säger 4,4 procent i löneökning under ett år.

Byggnads ser heller inget annat än ett ettårigt avtal framför sig. ■

Byggnads avtalskrav i korthet

Stoppa kriminalitet, fusk och utnyttjande

Vi som parter måste ta krafttag och säkerställa att lagar och avtal följs. För att få bort fuskande företag från våra arbetsplatser måste vi arbeta tillsammans.

- ▶ Stoppa långa underentreprenörskedjor. Bygg främst med egen personal.
- ▶ Företagen ska ta ansvar för fungerande och effektiva granskningar.
- ▶ Stoppa fusket med arbetstider! Vi vill ha större inflytande över arbetstidens förläggning.

Ett friskt arbetsliv

Mer behöver göras för att branschen ska vara attraktiv och för att alla ska må bra både under och efter arbetslivet.

- ▶ Hälsoundersökning varje år om du fyllt 50 och möjlighet till PSA-prov.
- ▶ Friskvårdsbidrag i kollektivavtalet.

Jämställdhet och familjeliv

Den skeva könsfördelningen på våra arbetsplatser kan ingen vara stolt över. Byggbranschen ska vara välkommande och anpassad för både kvinnor och män.

- ▶ Krav på omklädningsrum för både kvinnor och män.
- ▶ Föräldralediga ska inte missgynnas.

Lön, pension och traktamenten

Byggnads ställer sig bakom LO-samordningen som kräver ett löneutrymme på 4,4 procent plus en låglönesatsning som innebär ett löneutrymme på 1 192 kronor för de som tjänar under 27 100 kronor. Avtalens lågstalöner ska justeras upp ytterligare, med ett löneutrymme om 1 371 kronor.

- ▶ Löneökning på 4,4 procent med låglönesatsning och större extra pensionsavsättning.

Följ avtalsrörelsen: <https://www.byggnads.se/avtal/avtalsrorelsen-2023/>

Mer info.

Familjedag med fiske!

Lördagen den 22 april bjuder kretsarna i Skaraborg in alla medlemmar i Byggnads Väst och deras familjer till en fiskedag.

Plats: Hökensås i Södra Laxagölen. Vi bjuder på grillat och fikabröd (ta med kaffe i termos).

Tid: Vi samlas cirka 09.00 vid grillplatsen där alla hälsas välkomna. Startskottet för fisket går klockan 09.15 och vi avslutar 17.00.

Nytt för i år är att vi kör lite

”klassiska fiskeregler” max ett spö i sjön och max tre fiskar fram till 15.00, sedan är det fritt fiske resten av dagen.

För er som vill fiska längre går det bra. Vi hyr sjön till 24.00. Man kan fånga regnbåge, öring och röding.

Anmälan senast onsdagen den 5 april till:

peter.gustafsson@byggnads.se

Mötesdagar för PRO Byggnads

15 mars, årsmöte.

Vi gästas av Byggnads Väst ordförande, Patrik Jerksten.

10 maj.

Vi gästas av Ola Skogsberg, polis som pratar om trygghetsfrågor för äldre.

Höstens träffar:

20 september

15 november.

13 december.

Alla möten är på onsdagar och börjar klockan 11.00.

Vi brukar träffas tre gånger på våren och tre på hösten. Gå in på Byggnads Västs hemsida för senaste nytt.

Utflykter

1 mars gör vi ett studiebesök på nyöppnade Sjöfartsmuseet, 11.00.

21 april besöker vi Göteborgs Stads-

En uppmaning till Byggnads alla pensionärer i Göteborgsområdet, gå med som MEDLEM i Byggnads PRO. Årsavgift 370 kronor.

hus och träffar kommunstyrelsens ordförande Jonas Attenius (s). 10.30-12.00

Anmälan till bägge studiebesöken sker till Ingemar Rönn.

Telefon: 076-022 10 53.

Kontakta Ingemar på samma nummer om du vill bli medlem.

Styrelsen

Tage Arvidsson (ordförande): 070-832 17 70

Ingemar Rönn (sekreterare): 076-022 10 53

Anders Forsström (kassör): 072-746 46 50

AKTIV MEDLEM

Anmäl dig här!

Ny utbildning följer upp Påfarten

[NY UTBILDNING!] "Aktiv medlem" är en endags utbildning som är en fortsättning efter Påfarten.

Vi går på djupet kring vad man som medlem kan göra för att bli mera aktiv utan att nödvändigtvis ta ett formellt uppdrag.

Aktiv medlem riktar sig till dig som blivit mer nyfiken på vad en fackförening som Byggnads kan göra, men framför allt vad du som medlem kan göra för att påverka på din arbetsplats.

Mycket av en fackförenings styrka avgörs av hur aktiva medlemmarna är. Anmäl dig via QR-koden ovan.

Kursinnehåll (urval)

- ▶ Fördjupad kunskap i modellen som arbetarrörelsen använde för att skapa framgång och ett mer jämlikt samhälle.
- ▶ Nulägesanalys. Hur ser vårt samhälle ut i dag och hur påverkar det vår chans att påverka?
- ▶ Nulägesanalys av din arbetsplats. Hur ser förutsättningarna ut?
- ▶ Hur jobbar vi med att skapa ett aktivt lag på arbetsplatsen?
- ▶ Take action. Hur går vi från ord till handling?

AKTIV MEDLEM 2023

21 april

Skövde

15 september

Göteborg

20 oktober

Göteborg

SADLADE OM.

Erik Andersson började som murare men jobbar nu som maskinförare.

”Många unga hamnar i kläm på arbetsplatserna”

Muraren Erik Andersson har sadlat om till maskinförare hos Lönns Truckar.

– På sista jobbet som murare fick jag bila tegel och riva tegelbalkar åtta timmar om dagen.

Det var efter sommaren Eriks anställning som murare innebar att han fick helt andra arbetsuppgifter.

Det var dammig och det fanns asbest på arbetsplatsen.

– Men vi fick inga hjälpmedel för att få en bra arbetsmiljö, säger Erik.

Han blev i princip en rivare.

– Jag pratade med Byggnads Västs regionala skyddsombud, Conny Jervhäll, och han berättade att vi bara fick hålla på en halv-

timme i taget och absolut inte hela dagen. Byggnads fixade så att vi fick en medicinsk undersökning.

ERIK JOBBADE DÅ för ett företag som var underentreprenör på en av NCC:s arbetsplatser i Göteborg.

– Jag sa att det var rimligt att vi fick bättre hjälpmedel och utsug för kvartsdamm. Men platsledningen hjälpte inte till med det. Jag tycker att NCC hade ett ansvar där. Mitt företag också, men de hade inte resurser att se till att hela

arbetsplatsen hade dammfällor och annat. NCC la allt ansvar på underentreprenörerna och tyckte att det var upp till var och en, säger Erik.

ERIK ÄR 23 år och har varit murare i drygt tre. Men omständigheterna gjorde att han sa upp sig och nu har han fått jobb som maskinförare hos Lönns Truckar.

– Det är klart att det känns lite snopet. Jag har alltid varit stolt som murare. Jag älskar mur och puts och att jobba med fasader. Men det gick inte längre. Det var dålig arbetsmiljö och stressigt.

– Sedan kanske jag murar igen i framtiden. Det får vi se.

Hur var det att byta yrke?

– Det har varit betydligt lugna-

ORDFÖRANDE. Erik har tagit på sig rollen som ordförande för kretsen i Stenungsund.

SNACK I BYSSJAN. Erik och takmontören Rolf Arvidsson (Takorama). "Jag tycker att vi diskuterar för lite när det gäller hur vi har det på jobbet", säger Erik.

re. Ingen hets och stress så det är en jätteskillnad. Det viktiga är att vi gör ett bra jobb, berättar Erik.

HAN BÖRJADE TIDIGT fundera kring sin arbetsmiljö, både den fysiska och den psykosociala. Intresset för fackliga frågor tog fart under ett arbete på Liseberg.

– Vi murade 4 000 kvadratmeter och jobbade på ackord, men ganska snabbt började vi fatta att vi inte fick reda på allt som företaget visste och att det de sa inte stämde. Det var ett hitte på -ackord.

Erik tycker att arbetsmiljön på många arbetsplatser i Göteborg är under all kritik.

– Det är damm, ställningar som inte håller måttet, vi får sällan täckta ställningar och måste stå i skiten. På många ställen var det också mycket stress, obefogad stress på grund av dålig planering. Det var arbetsledare utan erfarenheter som bara tänkte på pengarna.

NÄR HAN BÖRJADE fundera alltmer i de banorna anmälde han sig till utbildningar hos Byggnads. Först gick han Påfarten och se-

dan skyddsombudsutbildningar.

– Där fick jag en annan facklig och politisk syn. Jag lär mig mer och mer hela tiden och det är ett intresse som bara kommer att växa. Jag har lärt mig historien också. Det var mer gemenskap förr. Då stod arbetarna upp för varandra. Nu är det företagen som styr.

Under tiden som murare blev Erik också skyddsombud.

I HÖSTAS GICK

han Byggnads utbildning Vägen framåt som är en fortsättning på Påfarten.

– Jag har varit på Knegarkalaset också. Det var roligt att se hur stort fackligt intresse det finns runt om i landet. Vi måste kämpa ihop för varandra. Så länge vi har arbetskläder på oss och jobbar därute är vi alla arbetare.

Under 2022 gick han också med i Unga byggare i region väst.

– Jag gick med där för att vara med och påverka. När vi går ihop

kan vi trycka på hårdare tillsammans. Det är också bra att samlas på ett ställe där det finns tydliga visioner för hur byggbranschen ska se i nutid och framåt. Det behövs någon som visar vägen.

HAN SER OCKSÅ att många unga hamnar i kläm på arbetsplatserna.

– De får skitjobb på skitjobb och låga löner och ska tacka och ta emot. Det formas inte efter

arbetarrörelsen utan de formas av företaget de jobbar på.

– Så ska det inte vara. Det ska vara roligt att gå till jobbet och då skulle vi få mer gemenskap.

Han vill göra vardagen bättre för alla byggnads-

arbetare.

– Vi unga kan visa de äldre på arbetsplatsen att det finns ett engagemang och på så sätt väcka liv i hela byggbranschen. Och då behövs det forum och prätningar där vi kan träffas och prata om saker som besvärar oss. ■

Jag gick med i Unga byggare för att vara med och påverka. När vi går ihop kan vi trycka på hårdare tillsammans

Bra ackord på byggs

Christian Kasparenko och Peter Hellström på Peab visade att det går utmärkt att jobba på prestationslön även inom byggservice.

De tjänade 39 kronor mer, totalt 250 kronor i timmen. En skön lön som kom lagom till jul, detta samtidigt som alla även fick del av en företagsbonus då Peab byggservice haft ett bra år i Alingsåstrakten.

Det var när det dök upp ett större projekt på Peab Byggservice i Alingsås tog de chansen att göra det på prestationslön.

– Målet var 40 kronor mer i timmen, men det var ändå bra, säger Christian som är lagbas.

Han och Peter är två rutinerade och drivna snickare. Christian är 35 år och Peter 60 och de har jobbat ihop några år nu.

– Det är roligt att jobba tillsammans med Peter. Han har det där drivet och vill jobba för det där lilla extra, säger Christian.

De fick med sig fyra kollegor som aldrig mätt sina jobb tidigare.

– Det var roligt. Alla var fokuserade på att få ihop ett bra ackord och vi hade hela tiden en öppen dialog. Vi frågade oss hur mycket vi skulle sikta på att tjäna extra, säger Christian.

FÖRUTSÄTTNINGARNA VAR BRA. Det var byten av tak, panel och fönster.

– Det var ett väldigt lämpligt objekt och det flöt på bra. Vi fick ligga på cheferna så att vi fick rätt material i tid och chans att kunna ändra i tidplanen om det behövdes, säger Christian som även

TRIVS IHOP. Peter Hellström och Christian Kasparenko har jobbat ihop i flera år nu och kan varandra utan och innan.

varit lagbas på entreprenadsidan tidigare.

Projektet översteg 2 500 timmar – som är den undre gränsen för när Byggnads hjälper till att mäta ett jobb.

MAGNUS CARLSSON, OMBUDSMAN på Byggnads Väst var mätare och det gick bra hela vägen från april till september då de var klara.

– Magnus är bra att prata med. Vi kan rådfråga honom om allting.

Nu hoppas Christian och Peter att de kan inspirera andra på servicesidan att börja jobba på prestationslön när det är möjligt.

– Det är inte så ofta vi får så stora jobb, men när de dyker upp försöker vi passa på, säger Peter.

Oftast är det mindre jobb, badrumsrenoveringar, vattenskador, byten av staket, allt möjligt.

Det gör att det inte är så vanligt att service går på ackord. I första hand med tanke på förutsättningar, sedan är det såklart olika från företag till företag.

– Ledningen har väl inte varit stormförtjust. Men jag tror inte de ser hela bilden. Vi jobbar ju in tid som frigörs till andra projekt. Vi slösar aldrig på material och det blir effektivare när vi själva kan beställa det material vi behöver. Vi tänker på hela beloppet på ett annat sätt. Planering är A och O. Vi ser vilka moment som kan gå snabbare och då löser vi det. Tanken på en bättre lön blir en morot för att lägga in det lilla extra, säger Christian.

Nu väntar de på nästa stora projekt där de får chansen att mäta.

– Vi får ju in fler stora projekt till Peab Byggservice här så jag tror det kan bli vanligare. ■

ervice

”FLÖKEN”

■ På Peab Byggservice får de anställda en fast lön och kan sedan välja mellan att ta del av företagets bonus och få en resultatlönn eller att gå på prestationslönn.

Modellen kallas ”Flöken” och står för företagsanpassad löneöverenskommelse.

För att kunna jobba på prestationslönn måste projekten vara på över 900 timmar.

Då är laget part och sköter mätning och räkning, men har alltid rätt till biträde och hjälp från Byggnads.

När jobben blir på över 2 500 timmar är Byggnads part och mäter och förhandlar med företaget om ackordet.

”Du gör väl inget på lördag?”

Hej kamrater!

Arbetsgivarorganisationerna med Byggföretagen i spetsen går till frontalangrepp mot våra arbetstider.

De vill kunna beordra arbete på fler timmar under dygnet och veckan.

De döljer det bakom ord som ”vi vill komma överens med arbetsgivaren”, men det vet vi alla vart det slutar.

Det kommer sluta med att arbetsgivaren beordrar dig att arbeta kväll och helg.

De vill till och med utöka arbete under natten, mellan 24–05. Såklart tycker arbetsgivarna att ”ni ska vara överens” om att arbeta mitt i natten. Men det vet vi ju alla hur det där med att vara överens slutar.

UTÖVER ATT GE sig på arbetstiden går Byggföretagen i sedvanlig ordning till attack på prestationslönnen.

Uppenbart är att man steg för steg vill flytta makten från oss som skapar mervärdet till arbetsgivarna.

De vill kunna sätta lönen själva, utan inblandning av Byggnads.

Det är såklart inget vi kan acceptera! Vi kommer kämpa för att vi ska vara med och kunna få ut den del som rätteligen är vår.

LIKA ALARMERANDE ÄR det att se den brist på förslag som skulle kunna bringa mer ordning till vår bransch.

Jag skulle vilja påstå att det inte finns ett enda förslag från arbetsgivarna som skulle innebära mer ordning i byggbranschen.

Så för mig blir det tydligt vad som är det enda viktiga för arbetsgivarna, de vill ha mer makt till sig själva.

Allt snack om ordning och bättre kontroller visar sig endast vara just snack och ingen verkstad.

Så nu är det upp till oss att ta fighten för en sund bransch, en bransch som lockar ungdomar.

En bransch som vi kan jobba kvar i fram till pension, en bransch som på ett rättvist sätt fördelar det mervärde som vi skapar.

För att nå ännu fler segrar behöver vi vara många i Byggnads, så fråga de du träffar på arbetsplatsen om de är medlemmar.

Nu kör vi kamrater, upp till kamp!

PARHAM POUR BAYRAMIAN
AVTALSANSVARIG BYGGNADS VÄST

”

”Det finns inte ett enda förslag från arbetsgivarna som skulle innebära mer ordning i vår bransch”

MYCKET KÖRANDE. Tom Forsell kör en hel del bil i jobbet. Men företaget räknar det som betald arbetstid.

Hittade rätt av en slump

Tom Forsell är isoleringsplåtslagare på Vadsbo isolering i Mariestad.

– Vi är en liten yrkesgrupp som behöver lyftas fram. Vi kommer alltid in sist på byggarbetsplatserna och många vet inte vad vi gör.

När vi träffas arbetar han i Falköping som är någon timmes bilfärd från hemmet.

– Vi har betald restid så det fungerar bra, säger han.

Karriären som isoleringsplåtslagare (isolare) började han för 14 år sedan. Då som nu var det stor brist på personal i Sverige.

– Jag snubblade in i branschen. Av en händelse såg jag att de sökte

personal på Bis Isenta (som senare blev Bilfinger) och jag ringde och fick komma på arbetsintervju och dagen därpå gjorde jag min första arbetsdag.

Tom började som lärling i sex månader. Sedan läste han teori på en distanskurs som avslutades med ett yrkesprov i Sundsvall.

Efter 4 500 lärlingstimmar fick han sitt yrkesbevis.

Nu känner han att han klarar det mesta inom yrket.

– Jag är inte bäst på något, men jag är bra på många olika saker.

HAN ÄR GLAD att han hittade rätt i livet.

– Jag hade tur. Jag har ADHD och när jag gick i grundskolan utpekades jag som dum i huvudet och jag började tro på det själv.

Allt ändrades när han började som isoleringsplåtslagare.

– Här fick jag kollegor som förstår mitt värde och jag kunde växa och lära mig nya saker hela tiden. Vår bransch mår bra av människor som har ADHD eller liknande diagnoser. Vi är bra på att tänka nytt och då får man fler

TOM FORSELL

Yrke: Isoleringsplåtslagare.

Bor: Mariestad med sambo, två barn och en hund.

Arbetsgivare: Vadsbo isolering
"Det är ett familjeägt företag med 13 anställda. Det är väldigt fritt och bra kommunikation, alla är på samma plan. Det är intressant att se ett företag växa fram. Nu har vi fått uppdrag även utomlands och det är fler jobb på gång där.

Bland annat åker Tom till Österrike med jämna mellanrum.
"Vi får åka om vi vill. Det är ingen press på oss, det är alltid kul med nya utmaningar, säger han".

möjligheter. Tanken ska vara fri, säger Tom.

Hur är yrket?

– Det är utmanande och intressant. Det går att få utlopp för sin kreativitet och företagen uppmuntrar alla som har idéer.

De företag han arbetat på har alla varit bra på att ta vara på personalens kompetens.

– Det är utvecklande. Jag vill hela tiden växa som människa och intellektuellt. Jag gillar att vara med och leda arbetet, vara med i fronten.

SEDAN KAN DET vara en tuff arbetsmiljö med varma, trånga utrymmen. Till exempel på vindar eller i en korg på en lyftkran.

– Jag är höjdrädd, men jag gillar kicken av det. Sedan är materialet tungt och vi arbetar ofta över huvudet eller under knäna, så det sliter på axlar och knän.

Många gånger jobbar han och kollegorna på ställen där de inte syns på en byggarbetsplats.

Och det kanske bidrar till att de blir lite bortglömda. Men Tom har sett en förbättring de senaste tre-fyra åren. Fler blir medvetna. Inte minst beställare.

– Nu börjar fler och fler tänka på att energieffektivera sina anläggningar. Det blir tjockare isolering för att kunna behålla värme eller kyla i ledningarna bättre. Och då vaknar även de andra yrkesgrup-

perna. De har börjat tänka på att lämna utrymme åt oss att komma åt och arbeta.

Materialen har också blivit bättre. De är bättre uppbyggda med bindingsmedel så att de håller ihop och det blir mindre problem med damm som sticker och kliar.

TIDIGARE I KARRIÄREN har han varit både på Bilfinger och Kaefer som är multinationella företag.

– Det var många resor och jag låg mycket på traktamente på kärnkraftverken och de olika

industrierna på västkusten.

Det gav en bra start i branschen.

– När jag jobbade på Bilfinger samt Keafer var det bra för mig. Det var struktur och bra ledning.

Tom har tidigare engagerat sig fackligt och varit skyddsombud sina arbetsplatser. Men sedan han började på Vadsbo har han inga fackliga uppdrag.

– Det är ett litet företag och det fungerar bra. Alla hjälps åt, säger Tom.

SOM MEDLEM I Byggnads är han delvis besviken.

– Byggnads har inte kunnat vara med och tillgodose isoleringsbranschens behov. Vi får inte hjälp med att mäta jobb för de saknar den kompetensen, så vi får gå på vad arbetsledningen räknar ut. Vi skulle behöva mer hjälp med att motmäta, säger Tom.

Han har ändå kvar tron på Byggnads och fackets möjligheter.

– Jag tror att det kan bli som förr, att vi kan stå tillsammans och påverka. Jag väljer vi:et i stället för jaget. Kollektivets röst, om vi går tillsammans kan vi faktiskt räknas. ■

**Vår bransch mår
bra av människor
som har ADHD.**

**Vi är bra på att tänka
nytt och då får man
fler möjligheter**

”Alla över 50 borde kolla prostatan”

I mars 2020 fick Hans ”Gubben” Emanuelsson från Alingsås beskedet att han hade prostatacancer.

Det upptäcktes tidigt tack vare att han gick på kontroller.

Hans uppmanar alla över 50 år att kontrollera sig regelbundet.

– Vi byggnadsarbetare kan ju vara lite tuffa och dra oss för det, men det är bättre att upptäckte cancer tidigt än att vänta.

För snickaren Hans Emanuelssons del började det för några år sedan då han tyckte att det var något som inte kändes bra. Det var bland annat dåligt tryck när han kissade och han var noga med att kontrollera sig regelbundet.

På hösten 2019 gjorde han ett PSA-prov på vårdcentralen och värdet var förhöjt.

– Då började ju tankarna florerera i huvudet, säger han.

HAN FICKEN remiss till urologen och det gjordes ett ultraljud. Läkaren såg att något var fel så de tog fler prover.

– Det var ju ingen vidare julklapp att gå och vänta på de sva-ren. Jag började älta och undrade om jag skulle dö. I januari 2020

fick jag beskedet att det var prostatacancer. Det var en tumör, den var inte elakartad men de var tvungna att ta bort den, berättar Hans.

Det var inte bråttom, men Hans ville inte vänta. Han fick en tid på Uddevalla sjukhus den 4 mars.

OPERATIONEN GJORDES MED en robot som styrdes av läkare. Den tog fem timmar och gick bra.

– Jag läste journalen efteråt. Det är fantastisk vad de kan göra.

Efter operationen var han sjukskriven två månader. I vanliga fall kan de flesta börja jobba tidigare, men som snickare på Peab byggservice i Alingsås har

Hans många lyft och det var risk för bräck i såren.

Drygt två år senare verkar allt

ha gått bra. Efter operationen har han tagit prover två gånger om året och det finns inga förhöjda värden.

– De väntar tio år innan man blir helt friskförklarad. Man ska aldrig ropa hej, men läkaren säger att det är väldigt liten risk att det kommer tillbaka.

ÄVEN OM ALLT har gått bra har det blivit vissa komplikationer. Det är urinläckage och påverkad potens.

– Det är värst på kvällarna, men jag tränar på att knipa så att det inte ska läcka. Man får sköta sig och träna och inte gå och tycka synd om sig själv. Sedan kan det ju vara lite skamligt att prata om, men det är viktigt att lyfta fram frågan.

Han är glad att han regelbundet tog PSA-prover. – Jag är evigt tacksam att det upptäcktes i tid. Alla borde testa sig. Man ska testa sig vartannat år. Det är inget att vara rädd för. Det är ingen lek. Bättre att

leva än att vänta för länge. Det är minst lika vanligt och farligt som bröstcancer. Tyvärr kan det vara

”Läkaren säger att det är väldigt liten risk att det kommer tillbaka”

CANCERN BORTA. Tre år efter operationen har Hans Emanuelsson inga spår av cancer i kroppen.

så att man får stå på sig på vissa vårdcentraler, men då ska man göra det.

HANS HADE TECKNAT en extra försäkring hos Folksam via sitt medlemskap i Byggnads.

– Den heter diagnosförsäkring, den gäller bland annat när du får cancer. Jag fick 50 000 kronor som plåster på såren och det tackar jag för, säger Hans.

Nu arbetar han som vanligt. Alla på jobbet kallar honom ”Gubben”, ett smeknamn han fick som barn. Nu när han är 63 år sticker det väl inte ut lika mycket längre.

Men ”Gubben” har börjat fundera så smått kring sin pension.

– Det handlar ju en del om plånboken. Men kroppen börjar säga ifrån en del. Jag har ont i axlar, knän och rygglutet. Men det är ändå fantastisk att den har hållit i 46 år i den här branschen, säger han. ■

HANS ”GUBBEN” EMANUELSON

Ålder: 63 år.

Bor: Alingsås.

Yrke: Snickare på Peab byggservice i Alingsås.

Cancer: 2020 fick han diagnosen prostatacancer. Efter en operation som tog fem timmar har han nu varit fri från cancer i tre år.

Smeknamnet: Som barn fick han smeknamnet ”Gubben” när någon tyckte han sprang som en gubbe. ”Jag har alltid idrottat, mest fotboll men även bandy och golf.”

ETT BYGGE JAG ÄR STOLT ÖVER

– Ett av de mest minnesvärda byggen jag varit med på är Allum i Partille.

Allum är ett köpcentrum som byggdes över motorvägen.

– Det var tre delar som växte ihop och det var intressant att se det växa fram. Vi byggde formar och gjöt på plats. Det var riktigt grovarbete, många olika stadier och moment som vi var tvungna att fixa och lösa.

– Alltid när jag kommer dit med någon brukar jag visa och säga ”titta där har jag gjutit”.

”Det heter diagnosförsäkring, den gäller bland annat när du får cancer. Jag fick 50 000 kronor som plåster på såren och det tackar jag för”

Sista dag för ansökan är den 9 april

Njut av en havsnära STUGSOMMAR

Tanum

PRISER 2023

Högsäsong [4/6-13/8]

Enbart utlottning

Pris för en vecka: 6 200 kr

8 sängar | 65 kvm stor stuga | Nära till bad
| Stor fritidsanläggning med badbassäng, minigolf, spa,
vindsurfing | Båt och kanot uthyres

Gullholmen

Priser 2023

Högsäsong [4/6-13/8]

Enbart utlottning

Pris för en vecka: 5 200 kr

4 sängar + bäddsoffa | 40 kvm stor stuga
| Två balkonger | Pittoresk skärgårdsmiljö | Bastu-
brygga
| Nära till bad | Restauranger och matbutik på ön

Ansök om att hyra stuga perioden 4 juni-13 augusti

Sista ansökningsdag den 9 april 2023

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra ett av Byggnads Västs hus på:

Gullholmsbaden Tanumstrand Har husdjur

En vecka under högsäsong vecka 23-vecka 32 (4 juni-13 augusti 2020)

Ange vecka: ..... [Bara en vecka ska väljas] [Husdjur är endast tillåtet
i två av stugorna på Gullholmen]

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress.....Telefon.....

Skicka i frankerat kuvert till: Byggnads Väst, att: Caroline Larsson,
Swedenborg Center, Lasarettsvägen 9D, 461 52 TROLLHÄTTAN

Information skickas sista veckan i april!
*Obs! Ni kan bara skicka in en ansökan
per vecka*

Du kan även
göra en digital anmälan
och boka stugor på
byggnads.se/vast

Vid frågor kontakta Caroline
Larsson, 010-601 13 80 eller
stugor.vast@byggnads.se

Krzysztof: "Om det händer något kan jag alltid kontakta facket"

Betongarbetaren Krzysztof Lisiecki kom till Sverige för att jobba 2006. Nu är kroppen sliten och han har gått i pension vid 62 års ålder.

– Kroppen orkar inte längre. Jag har opererat höften och har bekymmer med ett knä och kände att nu får det räcka, säger han.

SPECIELLT BYGGE. Betongarbetaren Krzysztof Lisiecki vid det nya vattentornet i Varberg – en speciell byggnad som fått mycket uppmärksamhet.

Krzysztof är från Polen. Innan han kom till Sverige hade han jobbat utomlands sedan 1998, i bland annat Moskva och Tyskland.

– Det var bättre betalt än hemma i Polen. När jag kom till Sverige kändes det bra. Det finns en bra arbetsro här, säger han.

Första jobbet i Sverige var i Göteborg på ett reningsverk. Då var han anställd på NCC Construction som har sin bas i Polen.

Krzysztof är 62 år och genom åren har han åkt runt mycket i landet och jobbat på olika platser. Nu har han gått i pension och flyttat till västra Polen där han byggt ett hus och har fru och barn.

HAN ÄR BETONGARBETARE och det sista jobbet han gjorde var på det nya vattentornet i Varberg som är omtalat för sin unika arkitektur.

Det var där vi träffades på en lunchrast en månad innan pensioneringen.

– Det är både skönt och lite synd att bli pensionär. Jag trivs

med att jobba här. Det är bra atmosfär och ett bra gäng och då får man lust att gå till jobbet.

I sin matlåda hade han schnitzel och potatismos. Vi pratade om facket och det stöd han fått genom åren.

En kollega från Polen blev nyfiken och frågade om vilka försäkringar som ingår och hur man blir medlem.

UNDER ARBETET PÅ

vattentornet var Krzysztof anställd av Norrköping betong och armering (NB & A). Han bodde i Väderstad och låg på traktamente.

– Vi jobbade tio timmar per dag från söndag till torsdag och sedan åkte vi hem över helgen.

Han har trivts bra med att jobba i Sverige och är glad att han gick med i Byggnads 2008.

– Det är en trygghet. Om det

händer något eller om jag behöver fråga om råd kan jag alltid kontakta facket, säger han.

Vad har du haft för hjälp av Byggnads under dessa år?

– En gång var det en arbetsgivare som drog in all min semesterersättning för den period jag arbetat hos dem. Det

var ett konstigt anställningsavtal vi hade. Ägaren sa att jag var skyldig pengar som han inte dragit av för andra saker och då drog han av det på semesterersättningen så den blev noll kronor.

DET BLEV EN lokal och central förhandling där Byggnads hjälpte Krzysztof att få sina pengar.

– Det var skönt. Sedan har jag ringt Byggnads några gånger och fått stöd och råd när jag sökt jobb på ett nytt företag och då har jag fått tips. ■

"Det är en bra atmosfär och ett bra gäng och då får man lust att gå till jobbet."

VÄLKOMMEN PÅ KRETSMÖTE

Det är på kretsmöten du har störst chans att påverka Byggnads demokrati och arbete framåt.

Dubbellkolla datum. Aktuell information finns alltid på vår hemsida, byggnads.se/vast

VERKSAMHETSKRETSAR

SJUHÄRAD

Tid: 13 april, 18.00, mat från 17.30
Plats: Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3, Borås.

Tid och plats: Se Byggnads Västs hemsida.

Tema: Skaraborgskampen, frisbeegolf, tävling mellan öst och väst.

SJUHÄRAD

Tid: 11 maj, 18.00, mat från 17.30
Plats: Se Byggnads Västs hemsida!
Tema: Info om nya avtalet & Grillkväll.

FYRBODAL

Tid: 23 augusti, 17.30 med fika från 17.00. **Plats:** Swedenborg Center Lasarettsvägen 9 i Trollhättan. **Tema:** Nomineringar och aktuell information.

FYRBODAL

Tid: 16 maj, 17.30 med fika från 17.00.
Plats: Se Byggnads Västs hemsida.
Tema: Aktuell information.

SJUHÄRAD

Tid: 24 augusti, 18.00, mat från 17.30
Plats: Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3 Borås. **Tema:** Nomineringar & Budgetplanering.

SKARABORG

Datum: 10 augusti.

KOMMUNKRETSAR

ÖSTRA SKARABORG

Tid: 22 april. **Tema:** Fiske i Hökensås, [separat inbjudan].

VÄSTRA SKARABORG

Tid: 7 september 17.30. **Plats:** Folkets hus, Lidköping. **Tema:** Kommunalråd som gäst.
Anmälan: sankteolle@gmail.com

VÄSTRA SKARABORG

Tid: 22 april. **Tema:** Fiske i Hökensås, separat inbjudan.

HYLTE

Tid: 23 maj 19.00.
Plats: Skärhults duvor.

BYGGNADS PENSIONÄRER OCH PRO

15 mars, årsmöte.

Vi gästas av Byggnads Väst ordförande, Patrik Jerksten.

10 maj. Vi gästas av Ola Skogsberg, polis som pratar om trygghetsfrågor för äldre.

Höstens möten: 20 september, 15 november, 13 december.
Alla möten börjar 11.00

Utflykter: 1 mars gör vi ett studiebesök på Sjöfartsmuseet [11.00].
21 april besöker vi Göteborgs Stadhus och träffar kommunstyrelsens ordförande Jonas Attenius [s]. [10.30-12.00]

Anmälan till bägge studiebesöken sker till Ingemar Rönn.
Telefon: 076-022 10 53.

Så blir du medlem i Byggnads

■ Inträdesansökan

Två enkla sätt: Sms:a BYGG till 713 50, så ringer vi upp dig!
Scanna QR-koden och fyll i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se.

■ Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Logga in på medlemssidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: 010-601 14 14.

■ Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

A-kassan är separat

Du vet väl att även om du är medlem i Byggnads är du inte automatiskt med i A-kassan.

Du måste gå med i A-kassan separat för att få ersättning om du skulle bli arbetslös.